

Aromia bungii Faldermann 1835

Fúzač

Red neck longhorn beetle

TAXONOMICKÉ ZARADENIE:

Trieda: Insecta – **hmyz**, rad: Coleoptera Linné 1758 – **chrobáky**, čeľaď: Cerambycidae Latreille 1804 – **fúzačovité**, rod: *Aromia* Serville 1833 – (**fúzač**), druh: *bungii* Faldermann 1835 – (**ovocný, slivkový**)

Fúzač *Aromia bungii* pochádza z miernych oblastí východnej Ázie. V Európe sa prvýkrát objavil v Nemecku roku 2011. O rok neskôr bol zaznamenaný výskyt v rôznych oblastiach Talianska.

HOSTITEĽSKÉ RASTLINY:

Aromia bungii je oligofágny škodca. Hlavnými hostiteľskými rastlinami sú druhy rodu *Prunus* (čeľaď *Rosaceae*), predovšetkým broskyne a marhule, v menšej miere slivky a čerešne. *Aromia bungii* je považovaný za významného škodcu ovocných sádov.

Vajíčka *Aromia bungii*

PRÍZNAKY:

Larvy fúzača spôsobujú fyziologické a technické poškodenie dreva, vytvárajú chodbičky a komôrky v lyku a dreve. Larvami vyprodukovaný a vytláčaný trus sa hromadí na kôre a v blízkosti stromu. Veľkosť asimilačnej plochy stromov sa po poškodení larvami fúzačov znižuje, následkom čoho sa znižuje úrodnosť stromov. Stromy chradnú a v priebehu 3-4 rokov odumierajú. Poškodenie môže byť zameniteľné s výskytom drevotoča obyčajného – *Cossus cossus* (Linné 1758) alebo krasoňa tmavosivého – *Capnodis tenebrionis* (Linné 1758).

BIOLÓGIA A MORFOLÓGIA:

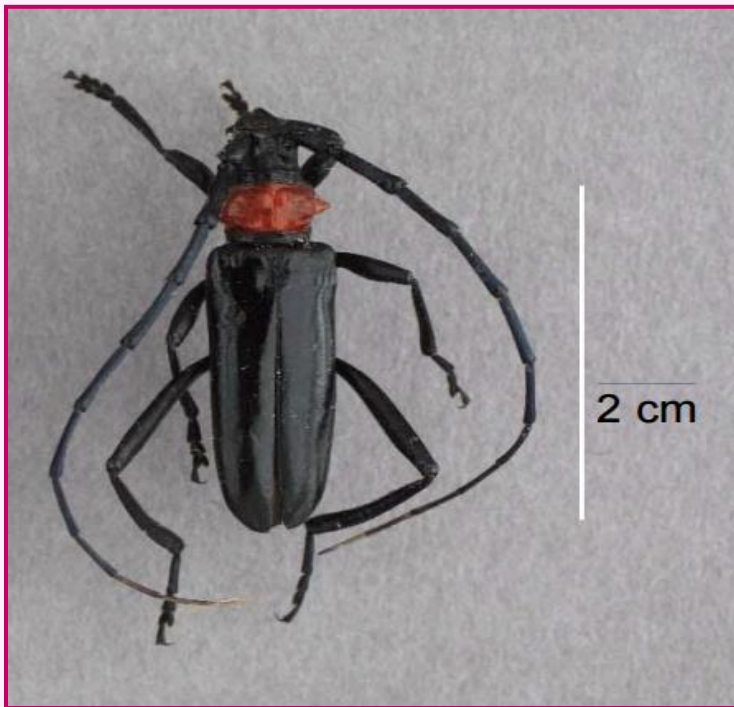
Biologický cyklus fúzača *Aromia bungii* je 2-4 roky v závislosti od zemepisnej šírky a klimatických podmienok. Po ukončení štádia larvy a kukly opúšťajú dospelé jedince stromy cez výletové otvory umiestnené v spodnej časti kmeňa. Dospelé jedince sú veľké 23-37 mm, lesklo čiernej farby s výrazným červeným hrudníkom. Jedince sú charakteristické vylučovaním zvláštneho pachu, ktorý pôsobí ako obranný mechanizmus proti prirodzeným nepriateľom vyskytujúcim sa v prírode. Dĺžka tykadiel samčeka presahuje dĺžku jeho tela, dĺžka tykadiel samičky je taká ako dĺžka jej tela. Aktívne sú cez deň a žijú 15-20 dní. Vyskytujú sa od marca do augusta s vrcholom od polovice mája do polovice júla. Samička kladie vajíčka do štrbín kôry kmeňa do výšky 30 cm od povrchu pôdy a do väčších zdravých alebo poškodených konárov. V umelých podmienkach samička nakladie 91-734 ks vajíčok. Vajíčka sú 6-7 mm dlhé, belavej farby. Samičky môžu klásť vajíčka aj do miesta vrúbľovania mladých stromov s $\varnothing \geq 6$ cm. Vyliahnuté larvy spočiatku vytvárajú chodbičky pod kôrou v lyku, neskôr prechádzajú do dreva. Dĺžka dospelaj larvy je 38-50 mm, je belavej farby. Kuklenie sa vyskytuje v kuklových komôrkach v dreve. Veľkosť kukly je 26-36 mm, spočiatku je belavej farby, neskôr žlto hnedej.

Larva *Aromia bungii* a chodbičky v kmeni stromu

SPÔSOB PRENOSU A ŠÍRENIA:

Dospelé jedince môžu lietať na krátke vzdialenosti, niekoľko 100 m až niekoľko km. Na väčšie vzdialenosti sa môže prenášať v rôznych vývinových štádiách, obchodovaním s infikovanými škôlkarskými výpestkami alebo bonsajmi. Prenos je možný aj drevom, jeho produktmi alebo obalovým materiálom z hostiteľských rastlín, dostatočne veľkých, aby sa larvy udržali živé až do výletu dospelých jedincov. Nedospelé štádiá *Aromia bungii* sa nevyvíjajú v prostredí ako je pôda, ovocie, semená hostiteľských rastlín, preto je nepravdepodobné, že by tieto komodity mohli byť napadnuté týmto škodcom.

Samček *Aromia bungii*, ktorého veľkosť v dospelosti môže byť až 4 cm

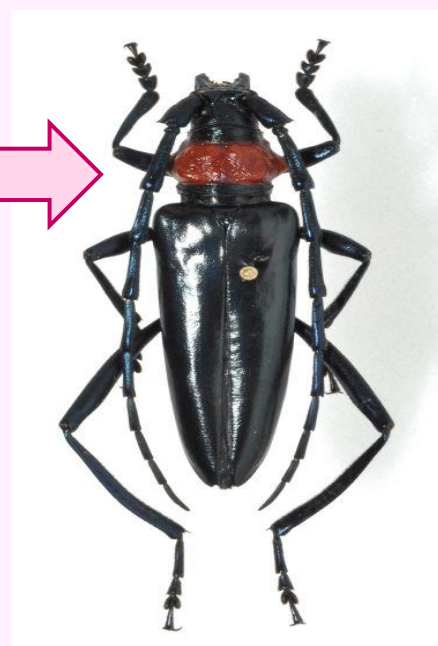
KONTROLA A OCHRANNÉ OPATRENIA:

Fúzač *Aromia bungii* je potenciálny karanténny druh, z toho dôvodu je potrebné vykonávať preventívne prehliadky dovážaných rastlín a rastlinných komodít. Pri dovoze obalového materiálu je potrebné postupovať podľa metodiky ISPM 15. Vo vnútrozemí vykonávať kontroly sadov, lesných porastov a miest základného spracovania dreva. V prípade pozitívneho výskytu je potrebné orezať a spáliť infikované časti drevín alebo celých stromov alebo vykonať tepelné ošetrenie. Chemické ošetrenie vykonať injektážou alebo plošne v jednotlivých porastoch systémovými prípravkami na ochranu rastlín, je však potrebné meniť účinnú látku. Pri biologickej ochrane použiť entomopatogénne nematódy, napr.: z rodu *Steinernema carpocapsae* alebo použitie parazitoidov a predátorov.

Porovnanie oboch pohlaví *Aromia bungii*

← samček

→ samička

ÚSTREDNÝ KONTROLNÝ A SKÚŠOBNÝ ÚSTAV POĽNOHOSPODÁRSKY V BRATISLAVE

833 16 Bratislava, Matúškova 21

Odbor diagnostiky, Odbor ochrany rastlín

tel.: 02 / 5988 0244, 0269

web: www.uksup.sk

e-mail: diagnostika@uksup.sk, ochrana@uksup.sk

Spracovali: Ing. Ivana Horváthová,

Ing. Rastislav Bartoš

Zdroj obrázkov: EPPO

© 2016